

Κυκλική Οικονομία - Θέσεις και προτάσεις ΣΕΠΑΝ

Η Κυκλική Οικονομία (Κ.Ο), ως νέο οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης, βρίσκεται στο επίκεντρο των επιλογών της ΕΕ αλλά και της Ελλάδας. Πρόκειται ουσιαστικά για τη μετάβαση από το παραδοσιακό γραμμικό μοντέλο παραγωγής και διάθεσης προϊόντων, σε ένα κυκλικό μοντέλο όπου τα υλικά παραμένουν στην αγορά μέσω επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, αξιοποίησης, για όσο το δυνατό περισσότερο, εξοικονομώντας πόρους και μεγιστοποιώντας την αξία τους.

Η εφαρμογή του μοντέλου της Κ.Ο στην ΕΕ ενισχύει τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση, την ανεξαρτησία της ΕΕ από εισαγόμενες Α' ύλες καθώς και την βέλτιστη χρήση ενέργειας και φυσικών πόρων. Επιπλέον επιφέρει σημαντικότερα οφέλη στο περιβάλλον, όπως τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου βελτιώνοντας σημαντικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η Κ.Ο είναι πρότυπο οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης και όχι περιβαλλοντική ή κοινωνική πολιτική. Η εφαρμογή δράσεων ΚΟ προϋποθέτει την ενεργή συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα μέσω της επιχειρηματικότητας, με παράλληλη ωφέλεια στην κοινωνία και το περιβάλλον, την απασχόληση, εξοικονομώντας φυσικούς και ενεργειακούς πόρους.

Το μοντέλο της ΚΟ προϋποθέτει την ανάπτυξη επενδύσεων που ενσωματώνουν προηγμένες τεχνολογίες, καινοτομίες και επιχειρηματικότητα, παράγοντες που συνυπάρχουν στον ιδιωτικό τομέα.

Το μοντέλο της ΚΟ δεν προσφέρεται για ανάπτυξη κρατικών επιχειρηματικών δράσεων, επιδοτούμενων από τον κρατικό προϋπολογισμό με μονοπωλιακή στόχευση, όπως στα παλαιά γνωστά και αποτυχημένα μοντέλα διαχείρισης αποβλήτων, φυσικών και ενεργειακών πόρων. Όμως ο ρόλος του κράτους είναι σημαντικός δεδομένου ότι ρυθμίζει και ελέγχει την αγορά καθώς και ως προς την παροχή κινήτρων για την υλοποίηση των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη της Κ.Ο.

Ο ΣΕΠΑΝ εκπροσωπεί σχεδόν το σύνολο των ελληνικών και πολυεθνικών εταιρειών οι οποίες ασκούν βιομηχανική δραστηριότητα στον τομέα της ανακύκλωσης και αξιοποίησης αποβλήτων, υποπροϊόντων και δευτερογενών πρώτων υλών, δηλαδή των εταιρειών που δραστηριοποιούνται ενεργά στην Κυκλική Οικονομία. Ως εκ τούτου, ο ΣΕΠΑΝ είναι πρωταγωνιστής στην προσπάθεια προώθησης της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα.

Ο ΣΕΠΑΝ συμβάλει ενεργά στην προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας καθώς και στην ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, με τη διαμόρφωση θέσεων & προτάσεων αναφορικά με:

- Τη θέσπιση κινήτρων για την προώθηση συμβατών προϊόντων και υπηρεσιών με τις αρχές τη Κ.Ο.
- Την προτυποποίηση των διαδικασιών διαχείρισης των αποβλήτων και των παραγόμενων προϊόντων.
- Την ενίσχυση της ανακύκλωσης στην Ελλάδα ως πρώτης προτεραιότητας στη διαχείριση αποβλήτων.

- Την προώθηση πράσινων προμηθειών στο Δημόσιο.
- Την ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων και δευτερογενών καυσίμων.
- Την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης & βελτιστοποίηση των περιβαλλοντικών ελέγχων.

Ο ΣΕΠΑΝ συμβάλλει στον δημόσιο διάλογο για την Κ.Ο προτείνοντας μια δέσμη μέτρων, αποκρυσταλλώνοντας την εμπειρία των μελών του από την πολυετή επιχειρηματική δραστηριοποίηση τους στον τομέα αυτό.

Συγκεκριμένα:

Ως προς την προτυποποίηση των διαδικασιών διαχείρισης αποβλήτων και παραγόμενων προϊόντων προτείνεται:

- ✓ Η μέτρηση της ανάκτησης αποβλήτων με βάση την τελική αξιοποίηση.
- ✓ Η πλήρης εναρμόνιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα για την αξιοποίηση του παραγόμενου SRF/RDF.
- ✓ Η δυνατότητα παρακολούθησης εφαρμογής της νομοθεσίας από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, στη βάση αναλυτικών και καθορισμένων απαιτήσεων.
- ✓ Η δυνατότητα ακριβούς κοστολόγησης των υπηρεσιών διαχείρισης προς όφελος της διαφάνειας, του δημοσίου συμφέροντος και του καταναλωτή.
- ✓ Ο καθορισμός κριτηρίων για τον αποχαρακτηρισμό αποβλήτων (end of waste).

Ως προς την ενίσχυση της ανακύκλωσης προτείνεται:

- ✓ Η θεσμοθέτηση recyclability rating αναφορικά με τη δυνατότητα ανακύκλωσης/αξιοποίησης προϊόντων – Πριμοδότηση προϊόντων με υψηλό recyclability rating.
- ✓ Η επιβολή κλιμακούμενου τέλους ανακύκλωσης στους παραγωγούς προϊόντων, τα οποία δεν είναι φιλικά προς την ανακύκλωση.
- ✓ Όπου υφίσταται, η οικονομική ενίσχυση να δίνεται στον αξιοποιητή και όχι στο συλλέκτη, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ολοκλήρωση του «κύκλου διαχείρισης» του αποβλήτου και ταυτόχρονα να διασφαλίζεται η αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών εντός της χώρας μας.
- ✓ Η συνεπής εφαρμογή του ΗΜΑ (Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων) για την αντικειμενική καταγραφή και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων ανακύκλωσης.

Ως προς την Εφαρμογή των αρχών του ελεύθερου ανταγωνισμού με έμφαση στην προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας προτείνεται:

- ✓ Η υποχρεωτική ένταξη ενός κατ' ελάχιστον ποσοστού ανακυκλωμένων υλικών στις Δημόσιες Προμήθειες, βάσει προδιαγραφών.
- ✓ Η θεσμοθέτηση τεχνικών προδιαγραφών, ανεξάρτητα από το αν τα υλικά είναι πρωτογενή ή ανακυκλωμένα.

- ✓ Η ένταξη περιβαλλοντικών κριτηρίων στις διαδικασίες προμήθειας, με την υιοθέτηση πράσινων κριτηρίων κατά την αξιολόγηση προσφορών αλλά και για τον προμηθευτή.
- ✓ Η υιοθέτηση και εφαρμογή κριτηρίων επιλεξιμότητας ή κριτηρίων αξιολόγησης κατά τη δημοπράτηση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, που να αφορούν την περιβαλλοντική επίδοση των υποψήφιων προμηθευτών, την ορθή διαχείριση των αποβλήτων τους και την εφαρμογή πιστοποιημένων διαδικασιών ή/και συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Ως προς ενεργειακή αξιοποίηση αποβλήτων & δευτερογενών καυσίμων προτείνεται:

- ✓ Τα ΜΗ ανακυκλώσιμα απόβλητα θα πρέπει:
  - να αξιοποιούνται μέσω εργασιών R, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης/ενεργειακής αξιοποίησης εντός της χώρας.
  - να χρησιμοποιούνται για την ανάκτηση δευτερογενών Α' υλών.
- ✓ Η Πολιτεία θα πρέπει:
  - Να επιβάλει αντικίνητρα για την ταφή.
  - Να εναρμονίσει την νομοθεσία πλήρως με την ευρωπαϊκή (προδιαγραφές – προτυποποίηση).
  - Να οργανώσει επικοινωνιακή εκστρατεία ενημέρωσης των πολιτών.

Ως προς την απλοποίηση των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης προτείνεται:

- ✓ Η υιοθέτηση προδιαγραφών και προτύπων, γενικών και ειδικών με στόχο την απλοποίηση διαδικασιών.
- ✓ Η εναρμόνιση αριθμού δραστηριοτήτων που υπάγονται σε καθεστώς αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με τη νομοθεσία της ΕΕ.
- ✓ Η εφαρμογή της καταχώρισης/ κοινοποίησης αντί της έκδοσης άδειας κατά περίπτωση.
- ✓ Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων και διαδικτυακής πλατφόρμας για την διεκπεραίωση της διαδικασίας.
- ✓ Η δημιουργία ανεξάρτητων ελεγκτικών μηχανισμών.
- ✓ Η αυστηρή τήρηση χρονοδιαγράμματος διεκπεραίωσης από τις Αρχές.

Οι παραπάνω θέσεις και προτάσεις του ΣΕΠΑΝ κατατίθενται στο πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου για την Κυκλική Οικονομία και συνοψίζουν τις καλές ελληνικές και διεθνείς πρακτικές καθώς και την σημαντική εμπειρία των μελών του. Ο Σύνδεσμος μας θα συμβάλλει στην προσπάθεια ανάπτυξης του μοντέλου της Κ.Ο στην πραγματική του βάση, ως οικονομικού μοντέλου απευθυνόμενου στον ιδιωτικό τομέα το οποίο επιφέρει σημαντικές ωφέλειες στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον.